Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!

Birourile de anuncĭurĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Aloïs Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mesei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner.*
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care ḍi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe treĭ lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 144. Brașovŭ, Sâmbătă 2 (14 Iulie) 1888.

Nou abonamentŭ
la
„GAZETA TRANSILVANIEI".

Cu 1 Iulie 1888 st. v. s'a deschisŭ nou abonamentŭ la care invitămŭ pe toțĭ amicii și sprijinitorii fóiei nóstre.

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe treĭ lunĭ 3 fl.
pe șése lunĭ 6 fl.
pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România și străinătate:
pe treĭ lunĭ 10 francĭ,
pe șése lunĭ 20 francĭ,
pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale**.

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, se binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei".

Brașovŭ, 1 Iulie st. v. 1888.

Scimŭ că în timpulŭ din urmă pressa germană a publicatŭ articulĭ puținŭ amicabilĭ, ba mulțĭ chiar dușmănoșĭ față cu Ungaria. Impregiurarea mai alesŭ, că pressa oficiósă bismarkiană conducea atacurile, a produsŭ mare supĕrare în cercurile politice unguresci.

„Pesti Naplo" vine acum și mărturisesce, că purtarea pressei germane este fórte neplăcută pentru Ungaria. Dér, ḍice fóia ungurésca, „e de lipsă sĕ ne păstrămŭ sângele rece".

Sânge rece cere „Pesti Naplo", pentru-că trebue sĕ presupună, că însușĭ principele Bismark a inspiratŭ unele séu altele din atacurile pressei germane. Ungaria cunósce particularitățile și obiceiurile tactice ale principelui Bismark și scie, ca elŭ, spre a-șĭ ajunge scopurile sale cele mai apropiate, șĭ-a alesŭ și schimbatŭ în totdéuna mijlócele conformŭ acestora.

Acum, când împĕratulŭ Wilhelm se pregătesce a merge la Petersburg, scopulŭ prințului Bismark este de a face puțină bună disposițiă Rușilorŭ.

Spre a dobêndi acéstă bună disposiță, Bismark crede a fi lucrulŭ celŭ mai oportunŭ de a înjura puținŭ pe Maghiarĭ prin ḍiare. Acésta e totŭ, nicĭ mai multŭ nicĭ mai puținŭ; este o tactică bismarkiană, esclamă „Pesti Naplo". Apoi continuă așa:

„Ungariei nu-i pasă de oficioșii germanĭ și décă Bismark se folosesce de ei spre a face Moscovitului puțină voiă bună, fața cu acésta consideră Ungaria ca deplinŭ suficientă declararea împĕratului Wilhelm, că va ține alianța dintre Germania și Austro-Ungaria „cu adevĕrată fidelitate germană". Acéstă asențiune a împĕratului Wilhelm e multŭ mai ponderósă decâtŭ tótă vorbăria pressei oficióse germane. Și după ce în acéstă declarare posedemŭ o asemenea garanțiă, n'avemŭ nicĭ cea mai mică causă de a ne perde sângele rece din causa brutalității pressei germane."

„Una însĕ o spunemŭ cu tótă sinceritatea și acésta e: că orĭ câtŭ de mare tacticŭ ar fi prințulŭ Bismark, ar fi totușĭ mai corectŭ, décă la asemenĭ ocasiunĭ când slobóde pressa sa la asemenĭ atacurĭ, ar fixa totodată și marginea până la care sĕ mérgă. Căcĭ pentru alianța cu Germania cea mai mare garanțiă o dă în monarchia austro-ungară alipirea națiunei maghiare. Pe câtŭ timpŭ națiunea maghiară va fi unanimă pentru alianța germană, nu o amenință nicĭ unŭ periculŭ de nicĭ unŭ altŭ curentŭ. Principele Bismark scie însĕ mai bine, că décă alianța germană este însemnată pentru monarchia austro-ungară, ea nu este mai puținŭ însemnată pentru Germania".

„Principele Bismarck a spus'o cu sinceritatea propriă lui, că Germania ar fi isolată țară de alianța cu Austro-Ungaria. Acésta e fórte corectŭ. Totŭ așa de sigurŭ este, că décă politica rusésca ar avé speranță și prospecte de învoială, ea s'ar învoi mai bucurosŭ cu monarchia nóstră, decâtŭ cu Germania. Așa stă lucrulŭ și décă noi nu facemŭ nicĭ o obiecțiune, când politica germană vrea sĕ susțină pe lângă alianța austro-ungară și raporturĭ amicabile cu Rusia, avemŭ în orĭ-ce casŭ dreptulŭ a pretinde ca Germania sĕ nu-șĭ uite de tonulŭ amicabilŭ față cu aliații ei."

„Și noi avemŭ cu atâtŭ mai multă causă de a pretinde acésta, cu câtŭ décă în Ungaria s'ar rĕci opiniunea publică față cu alianța germană (pentru care lucru, credemŭ și sperămŭ, nu se va da nicĭodată ocasiune), în casulŭ acesta Germania póte fi sigură, că sinceritatea și încrederea alianței germane ar fi pusă la o aspră probă."

Cu tóte aceste e prudentŭ, că „P. Naplo" le recomandă Ungurilorŭ sânge rece, căcĭ Bismark între multe altele a doveditŭ, că scie sĕ pisce rĕu chiar și pe cei mai supușĭ prieteni ai sĕi, când este iritatŭ. Și Ungurii au destule părțĭ slabe, de unde potŭ fi atacațĭ, fără ca pentru aceea sĕ se rupă alianța austro-germană.

Bande în Balcanĭ.

In *Balcanĭ* se organiséză una după alta cete nouĕ de bandițĭ.

Nu se scie positivŭ ce scopŭ urmăresců aceste bande, căcĭ décă scopulŭ lorŭ arŭ fi numai sĕ jăfuéscă pe călĕtorĭ pentru interesulŭ propriu personalŭ, în casulŭ acesta prea puțină importanță 'i s'ar da lucrului și afacerea ar privi în casulŭ acesta singurŭ numai pe Bulgaria.

Ceea ce face însĕ, ca acestorŭ bande sĕ li-se dea și o importanță politică este împregiurarea, că afară de ocupațiunea lorŭ de bandițĭ, parŭ a se amesteca și în cestiunĭ politice.

Impregiurarea, că aceste cete de bandițĭ își continuă operațiunea lorŭ de jăfuire pe unŭ terenŭ totŭ mai estinsŭ, numĕrulŭ lorŭ înmulțindu-se pe ḍi ce merge și una după alta sosindŭ scirile despre nouĕ jăfuirĭ comise din partea lorŭ: tóte aceste facŭ pe unii sĕ crédă, că aci e vorba de-o completă organisare de natură politică.

E temere, nu cumva sĕ fiă amestecațĭ în acéstă afacere și Rușii. Décă Bulgaria nu va nisui de timpuriu sĕ împrăștiă aceste cete de bandițĭ și décă ele vorŭ puté și pe viitorŭ sĕ se sporéscă și întăréscă în aceeașĭ mĕsură progresivă, ca și până acum, atuncĭ prea ușorŭ s'ar puté întêmpla, ca Rusia sĕ-șĭ aróge dreptulŭ de a face ordine în Bulgaria, sub pretextŭ, că guvernulŭ bulgarŭ nu este în stare a-o face.

Unŭ pretextŭ ca acesta se crede, că ar fi prea bine-venitŭ Rusiei mai vêrtosŭ în timpulŭ de adĭ, când în Petersburgŭ a începutŭ a se spera, că în urma întâlnirei celorŭ doi împĕrațĭ, alŭ Rusiei și Germaniei, va succede a realisa idea, de a se trimite în permanență unŭ generalŭ rusescŭ în Bulgaria.

Din comitate.

Raportele comitetelorŭ administrative pe jumĕtatea primă a anului c.

Comitatulŭ Brașovului. Comitetulŭ șĭ-a ținutŭ adunarea sa Lunĭ, în 9 Iulie st. n. Din incidentulŭ *turburărilorŭ din Feldióră*, contele Iuliu Schweinitz presentă comitetului în scrisŭ propunerea, ca sĕ se céră dela ministrulŭ de justițiă *modificarea unorŭ regulamente* ale articulului de lege XLV din 1880 privitorŭ la comassărĭ. Adunarea primi propunerea însărcinând pe contele Schweinitz, Carol Schnell, Phleps și Tompa cu redigiarea rugărei ce este a se adresa ministrului.

In jumĕtatea primă a anului s'au cerutŭ pe cale oficială 3 autorisațiĭ pentru imigrărĭ și 16 pentru emigrărĭ.

In 13 comune au isbucnitŭ 25 incendiurĭ, causândŭ o pagubă de 15,628 fl. 94 cr., dintre carĭ prețŭ de 10.093 fl. 93 cr. a fostŭ asiguratŭ.

Ordinea publică fŭ turburată numai în Feldióra cu ocasiunea pertractărilorŭ de comassare dela 27 Iunie. Pricinuitorii turburărilorŭ însĕ au fostŭ prinșĭ și ordinea fŭ restabilită. Așa sună în causa acésta raportulŭ procurorului regescŭ.

Starea sanitară a locuitorilorŭ în jumĕtatea trecută a anului numai în parte s'ar puté numi favorabilă, deórece — dice respectivulŭ raportorŭ — în comuna Tĕrlungenĭ fŭ importată din România epidemia vĕrsatului, care a luatŭ dimensiunĭ în mai multe comune din apropiare.

După raportulŭ oficialŭ, asentările au decursŭ cu bunŭ succesŭ pretutindenea, afară de două cercurĭ.

Causa instrucțiunei în școlele poporale a fostŭ în semestrulŭ espiratŭ pretutindenea satisfăcĕtóre, afară de școla de statŭ din Tĕrlungenĭ, unde au bântuitŭ bóle contagióse.

De presentŭ se află în comitatŭ 15 asilurĭ de copii germane cu 875 copii și 13 ungurescĭ cu 1033 copii. Numĕrulŭ copiilorŭ obligațĭ la școlă: 16,391, dintre carĭ au cercetatŭ școla 14,596. Numĕrulŭ învĕțătorilorŭ ordinarĭ 255, ajutătorĭ 7.

S'au incassatŭ dărĭ directe în jumĕtatea trecută a anului 240,852 fl., mai multŭ cu 25,972 fl. ca în aceeașĭ periodă a anului trecutŭ.

Comitatulŭ Murĕșŭ-Turda Comitetulŭ șĭ-a ținutŭ adunarea în 9 Iulie sub presidiulŭ fișpanului Banffy Zoltan.

Vicișpanulŭ comitatului raportéză despre starea și raporturile economice din jumĕtatea trecută a anului: Bucatele fără prețŭ, sĕmĕnăturile de tómnă în mare parte suntŭ frumóse. Cucuruzele însĕ, fiindcă în fórte multe locurĭ n'au răsăritŭ la timpŭ, au fostŭ sĕmĕnate a doua óră și fórte multe din ele au fostŭ arate și sĕmĕnate cu altŭ ceva. Partea nearată însĕ promite în mare parte recoltă bogată. Erburile peste totŭ ḍicêndŭ suntŭ bune, în locurile mai așeḍate însĕ, din causa multelorŭ ploi, érba a fostŭ puțină și slabă. Strugurĭ vorŭ fi fórte puținĭ, póme însĕ mai de locŭ. — Starea sanitară a vitelorŭ a fostŭ escelentă. Pentru turbare au fost împușcate 2 vacĭ și o junincă.

Incendiurĭ s'au ivitŭ 38, causândŭ o pagubă de 33,980 fl. 98 cr., dintre carĭ 19.205 fl. au fostŭ asigurațĭ. Din casurile de focŭ amintite aci, s'au ivitŭ în cerculŭ de susŭ alŭ Reghinului 6, causândŭ 24,124 fl. 30 cr. pagubă.

Se dă cu socoteala, că multele incendiurĭ ivite în acestŭ cercŭ suntŭ provenite din aprinderĭ intenționate. Lemnele suntŭ fórte eftine, proprietarii își asigură scumpŭ clădirile lorŭ, așa că décă ardŭ, ei au profitŭ. Vicișpanulŭ își esprimă dorința, ca asigurările sĕ se reguleze pe viitorŭ pentru a reduce incendiările.

Advocatulŭ Palffy Mihaly, ca procurorŭ suplentŭ, își dete dimisia, din causă că Curia reg. a esprimatŭ contra lui verdictŭ condamnatorŭ.

S'au ivitŭ în luna Iunie 13 casurĭ de difterită în comunele Ripa de susŭ, Corunca și Petelea; 87 casurĭ de vĕrsat în comunele Hodacŭ, Corunca, Disneiu, Lujerŭ, Săcalŭ și Iecĭ. Asemenea s'au ivitŭ 10 casurĭ de bóle contagióse în Sâncraiulŭ de Murĕșŭ. S'au spênduratŭ 5, s'au împușcatŭ 2.

SCIRILE ḌILEI.

Maiestatea Sa monarchulŭ, la propunerea ministrului ungurescŭ de culte, a numitŭ în capitululŭ archidiecesei gr. cat. de Alba-Iuliă și Făgărașŭ pe canonicul custode Iónŭ *Antonelli*, canonicŭ cantorŭ; pe canoniculŭ școlasticŭ Iónŭ M. *Moldovanŭ*, canonicŭ custode; pe canoniculŭ cancelarŭ Dr. Iónŭ *Rațŭ*, canonicŭ școlasticŭ; pe canoniculŭ teologŭ Alexandru *Micu*, canonicŭ cancelarŭ, ér pe profesorulŭ gimnasialŭ *Iosifŭ Hossu* l'a numitŭ canonicŭ prebendatŭ.

*
* *

Ungurii înființéză mereu *asilurĭ de copii* cu scopulŭ, se'nțelege, de a maghiarisa. Astfelŭ se va înființa și în Orăștiă în vĕra acésta unŭ asemenea asilŭ ungurescŭ de copii. Contele Kocsard Kun a oferitŭ localitatea trebuinciósă. — Nu se gândescŭ și Românii din Orăștiă a înființa unŭ asemenea asilŭ românescŭ?

*
* *

Sub titlulŭ: „*O comună ce se valahiséză*" scrie „**Kolozsvár**" dela 11 Iulie următórele: „Comuna Pogăcéua de Câmpiă e în stadiulŭ valahisărei. Se află în acéstă comună fórte mulțĭ locuitorĭ cu nume și de origine maghiară, carĭ deși sciu bine, că antecesorii lorŭ au fostŭ maghiarĭ, vorbescŭ numai în limba valahă, fiind-că nu sciu altă limbă. Se află în acéstă comună și o filială ev. ref. cu puțină avere, ce aparține bisericei din Sânpetru, însĕ cu averea acestei filiale abia se póte susține o modestă școlă. N'ar fi iertatŭ sĕ se mai amâne lucrulŭ, ci trebue deschisă și organsată acea școlă. Las' sĕ învețe strănepoții părinților maghiarĭ abc unguresců și sĕ nu fiă nevoițĭ a învĕța „Tatălŭ nostru" în limba valahă. Asupra acestei împregiurărĭ atragemŭ atențiunea dlui Deak Lajos, bravulŭ și harniculŭ inspectorŭ de școle alŭ comitatului."

*
* *

In comuna *Coronca* din comitatulŭ Murĕșŭ-Turda *scarlatina, vĕrsatulŭ și difteria* au luatŭ dimensiunĭ între copii și seceră numĕróse viețĭ. Aceste bóle nu-

mai în timpulŭ din urmă au începutŭ sĕ bântue în comună în mĕsurĭ atâtŭ de vehemente.

* * *

Locuitorii din *Timişóra* au cerutŭ prin o deputaţiune trimisă din sinulŭ lorŭ, ca sĕ se *sisteze esecuţiunile pentru dare* pe timpulŭ câtŭ durézĕ secerişulŭ, aducêndŭ ca motivŭ împrejurarea, că nu numai economii, ci şi industriaşii şi neguţătorii suntŭ în mare lipsă de banĭ în ajunulŭ secerişului. Resultatulŭ ce li-s'a datŭ a fostŭ că contribuabilii restanţierĭ vorŭ fi secvestraţĭ, dér obiectele lorŭ nu se vorŭ licita până după 10 Augustŭ.

Comassarea în Reteagŭ.

(Urmare şi fine.)

Reteagŭ, 9 Iuliu st. n. 1888.

Reteagulŭ e unŭ opidŭ vechiu cu 1764 locuitorĭ, din carĭ 878 suntŭ Românĭ, ér 886 suntŭ străinĭ, adecă: Ungurĭ, Armenĭ, Ţiganĭ (de nu cumva aceştia suntŭ socotiţĭ ca Uj-Magyarok) şi Jidanĭ (ceştĭ din urmă 280 la numĕrŭ!). Opidulŭ Reteagŭ este situatŭ pe şesulŭ Someşului mare, în punctulŭ de mijlocŭ între *Deşŭ* şi *Betlenŭ*, mergêndu-i hotarulŭ spre ostŭ până în hotarulŭ Uriului, spre sudŭ până în alŭ Arpaşteului şi St. Mărghitei (până în fluviulŭ Someş peste apa Someşului dincolo puţin hotar de-alŭReteagului trece) spre vestŭ merge hotarulŭ Reteagului până în alŭ satului Baţa şi Lelescĭ, ér spre nordŭ până în Giurgescĭ, formândŭ punctulŭ celŭ mai nordicŭ alŭ hotarului Reteagŭ dealulŭ Ciceu, pe care fŭ castelulŭ principilorŭ moldovanĭ până la Petru Rareşŭ. Şi hotarulŭ acesta este împărţitŭ de mama fire în două părţĭ marĭ: „hotarulŭ din susŭ“, care se estinde din drumulŭ ţĕrei până în partea cea mai nordică, şi „şesulŭ“, care se estinde din drumulŭ ţĕrei până în Someşŭ, ba în partea sudŭ-vestică, de către Sân-Mărghita, trece şi peste Someşŭ. Totŭ de mama fire este împărţitŭ hotarulŭ Reteagului în alte două părţĭ marĭ drepte; valea adecă, ce vine de către Giurgescĭ, taie hotarulŭ în două părţĭ, *în una ostică*, carea cuprinde: „Belşugata“, „Bogobirtulŭ“ „După délulŭ“, „Prăhăria“, „Délulŭ viilorŭ“ şi tótă partea ostică a hotarului spre Urin, tăindŭ şi opidulŭ în două părţĭ aprópe asemenea de marĭ; şi în *partea vestică*, carea cuprinde: „Câmpulŭ Ciceului“, „Valea ursului“, „Butanii“, „Câmpulŭ Poenilorŭ“, Cărbunariul“, „Soloşetiulŭ“, „Fundătura“, „Poiana lui Varodi“, „Rezórele“, „Cikişulŭ“, „Lechişóra“ „Siniteulŭ“, „Partea de după grădinĭ“, „Horubele“, şi tóte pădurile Reteagului, atâtŭ cale grofescĭ şi ale marilorŭ posesorĭ, câtŭ şi celea comunale. Din totŭ teritoriulŭ hotarului Reteagŭ mai bună cualitate au aşa numitele Horube, adecă loculŭ din partea sudvestică şi vestică a Reteagului, mărginitŭ: la ostŭ cu valea, la sudŭ cu Someşulŭ, la vestŭ cu hotarulŭ Baţii şi la nordŭ cu drumulŭ ţĕrei. Totŭ cam de aceea cualitate este şi hotarulŭ din partea vestică a opidului, chiar pe lângă grădinĭ. Vinŭ apoi părţĭ de hotarŭ mai puţinŭ bune şi în fine suntŭ şi unele, carĭ de vorŭ veni în posesiunea poporului sĕracŭ, póte lua lumea în capŭ şi nicĭ sĕ se mai uite îndĕrĕtŭ spre Reteagŭ.

Legile comasărei eu nu le cunoscŭ, nicĭ cu unŭ felŭ de lege nu m'am ocupatŭ în detailŭ nicĭ-când, fiindcă lefteria mea este bucóvna, dér lucru fără de lege mĭ-se pare pretensiunea marilorŭ posesorĭ din Reteagŭ, căcĭ ei arŭ insista sĕ lĭ-se dee: *totŭ hotarulŭ celŭ bunŭ*, şi adecă: Partea vestică de hotarŭ, ce vine de către Baţia, până în Reteagŭ, din josŭ de drumulŭ ţĕrei până în drumulŭ trenului şi din susŭ, pe lângă comună, până în pădurĭ, apoi spre sudŭ totŭ hotarulŭ cuprinsŭ între comună şi drumulŭ de fierŭ; ér spre ostŭ: hotarulŭ cuprinsŭ între drumulŭ de fierŭ şi viile Reteagului, aşadéră şi din josŭ şi din susŭ de drumulŭ ţĕrei, nelăsândŭ pentru porŭ nicĭ unŭ drumŭ liberŭ, ci tóte ocupate de ei, că: după proiectata comasare, orĭ încătrău va eşi omulŭ din opidŭ, orĭ pe care drumŭ, numai şi numai pe pămêntŭ domnescŭ póte sĕ ésă; atuncĭ apoi trăiesce poporule.

Incă ceva: Până acum poporulŭ şĭ-a avutŭ parcelele lui de locŭ, unele mai slăbuţe, altele mai bune, unele mai aprópe, altele mai departe; după proiectata comasare, nime din poporŭ nu va avé locŭ aprópe nime din celŭ adevĕratŭ bunŭ, ci numai departe şi rĕu! Poporulŭ a pretinsŭ ce, décă-i vorba de comasare, atuncĭ sĕ se facă cum se facŭ în alte comune: de o parte, fiă din josŭ, orĭ din susŭ, sĕ-şĭ iee domnii, ér de altă parte sĕ fiă poporulŭ. Dér domnii nu vorŭ, ei vréu sĕ aibă totŭ hotarulŭ care-i bunŭ şi aprópe de comună. Er décă lĭ-arŭ succede, décă adecă poporulŭ ar fi scosŭ din fostele lui moşióre şi alungatŭ în fundulŭ hotarului, atuncĭ vai de poporŭ ar fi! Da, ar fi vai de elŭ! Că orĭ pe care drum va eşi din comună, pe locŭ domnescŭ va eşi; apoi: de-i va scăpa gâsca orĭ purcelulŭ, vaca orĭ viţelulŭ, la unŭ lucru din două are sĕ se aştepte: orĭ că sbirii marelui posesorŭ vorŭ puşca animalulŭ scăpatŭ în loculŭ domnescŭ, orĭ că-lŭ vorŭ duce în curte, de unde bietului omŭ 'i se vorŭ dicta dreptŭ pedépsă câţĭva fiorinĭ orĭ ḑile de lucru. Şi abstragêndŭ dela acésta: fiindŭ poporulŭ alungatŭ cu moşiórele sale în fundulŭ hotarului, cu deosebire carĭ vorŭ căpĕta locŭ nu numai departe ci şi rĕu, aceia necesitaţĭ vorŭ fi: orĭ sĕ iee lumea în capŭ, orĭ *sĕ iee locŭ dela marii posesorĭ* şi sĕ-lŭ lucre în parte. Va sĕ ḑică: Reteganilorŭ lĭ-se prepară o a doua iobăgiă multŭ mai crâncenă ca cea înainte de 1848.

Rugaţĭ suntŭ décĭ toţĭ advocaţii şi ómenii cunoscĕtorĭ de legile şi dreptăţile ţĕrei, sĕ ne spună, fiă pe cale publică, fiă pe cale privată, la adresa subscrisului:

1. Este cu dreptŭ ca domnii cei marĭ, cu ocasiunea comassărei, sĕ iee totŭ hotarulŭ din giurulŭ comunei, sĕ cuprindă tóte drumurile de eşire, numai şi numai cu locŭ de alŭ lorŭ?

2. N'ar fi vre-unŭ modŭ, ca poporulŭ sĕ câştige ceea ce a cerutŭ, adecă ca valea ce vine de către Giurgescĭ sĕ fiă mieḑuina între domnĭ şi poporŭ? Ca adecă: orĭ partea ostică, orĭ cea vestică, sĕ fiă numai a poporului, ca şi poporulŭ bare-mĭ într'o direcţiune sĕ nu calce pe locŭ domnescŭ, că e sătulŭ de domnĭ ca draculŭ de corobeţe, 'i-şŭ strepeḑiţĭ dinţii de ei!

3. Décă care-va din domnii advocaţĭ se crede destulŭ de tare şi sperézĕ, că sigurŭ ar puté esopera separarea hotarului domnescŭ de celŭ ţĕrănescŭ în modulŭ indicatŭ, adecă ca valea sĕ o facă mieḑuină şi parcelele poporului sĕ se încépă chiar din unulŭ orĭ din care capĕtŭ alŭ comunei, adecă: décă sperézĕ ca şi *lacurile* (complexele de pămêntŭ) *grofeseĭ*, orĭ celea de către Baţa orĭ celea de către Urinŭ vorŭ veni tăiate în grădinĭ şi parcele micĭ între ţĕranĭ; décă sperézĕ că de-o parte va fi hotarulŭ ţeranilorŭ şi de alta a grofilorŭ, ca poporulŭ sĕ nu fiă avisatŭ în totŭ minutulŭ a călca pe locŭ domnescŭ: atuncĭ fiă bunŭ a ne însciinţa, ca *décă d-lŭ advocatŭ Augustinŭ Munteanu ar declara, că nu ne póte câştiga ceea ce după dreptŭ ceremŭ*, atuncĭ sĕ ne cercămŭ noroculŭ cu altŭ advocatŭ, orĭ sĕ luămŭ lumea în capŭ, de nu vomŭ preferì a remâné iobagĭ, sclavĭ legaţĭ şi de mânĭ şi de picióre în vechiulŭ nostru pămêntŭ, care câştigatŭ a fostŭ cu puterea armelorŭ de strămoşii noştri, dela Dacĭ, pentru care, mai târḑiu, purtat'amŭ jugulŭ celŭ greu şi ruşinosŭ alŭ iobăgiei unguresci; pentru care plătit'amŭ şi plătimŭ tributulŭ de sânge şi avere!

Şi sperezŭ, că baremĭ unulŭ s'a afla din advocaţii neamului meu, care ne va lămuri şi astfeliu va da dovedĭ, că nu s'a făcutŭ advocatŭ numai cu scopulŭ de a se înavuţi, ci şi din cause multŭ mai nobile: de a servi neamului sĕu şi de a-lŭ ferì de cursele ce i se punŭ la totŭ pasulŭ.

Relative la comasare, nu mai întindŭ altă vorbă, ci sunt în aşteptare după binevoitorulŭ respunsŭ alŭ advocaţilorŭ şi pricepĕtorilorŭ de lucru.

Ioanŭ Popŭ Reteganulŭ.

Borseculŭ.

(Corep. part. a „Gaz. Trans.“)

Borsecŭ, 27 Iunie st. v.

Pe drumŭ către Borsecŭ. Cu venirea căldurilorŭ nesuferite, după terminarea esamenelorŭ, lumea din oraşe se gândesce sĕ plece la băi, unii ca sĕ se odihnéscă după o muncă de ḑece lunĭ, alţii ca sĕ'şĭ îmbunĕtăţéscă sănătatea. Trenurile ducŭ în fiecare ḑi sute de persóne carĭ se împrăştiă la tóte staţiunile de băi din Europa. Suntŭ băi însĕ aicĭ în Transilvania, unde nu se póte ajunge cu trenulŭ. Astfelŭ de băi suntŭ Elepatacŭ (Vălcele), Tuşnadŭ, Borsecŭ, ş. a. Pentru ca cineva sĕ vie dela Braşovŭ la Tuşnadŭ, séu Borsecŭ trebue sĕ plece cu trăsura.

Băile Tuşnadŭ suntŭ mai cunoscute de lumea nóstră (din România) căcĭ a fostŭ o vreme când peste 2000 Românĭ veneau sĕ petrécă 2, 3, 6 sĕptĕmânĭ, pe véră, în Tuşnadŭ, cheltuindŭ o mulţime de parale, carĭ adĭ rĕmânŭ în ţéră, unde se scie că suntŭ o mulţime de isvóre dătătóre de viéţă.

Ca sĕ viă cineva în Borsecŭ are 3 drumurĭ: Cei din România vinŭ cu trenulŭ până la Braşovŭ şi de aci, într'o trăsură cu 3—4 cai, pornescŭ în susŭ spre Borsecŭ unde sosescŭ în două ḑile séu în 2 ḑile şi jumĕtate; mai potŭ veni şi prin Moldova, până la Piatra, cu trenulŭ, şi din Piatra cu trăsura până în Borsecŭ.

Alŭ treilea drumŭ care duce la băile acestea este prin Têrgulŭ-Murĕşului şi din acestŭ oraşŭ cu trăsura prin Reghinulŭ săsescŭ prin Topliţa vechiă directŭ la Borsecŭ, căcĭ suntŭ 2 anĭ de când s'a făcutŭ o şosea ce légă Topliţa cu Borseculŭ, aşa că balneofilulŭ séu călĕtorulŭ numai e nevoitŭ sĕ ocoléscă prin satulŭ Ditro, celŭ din urmă satŭ pe linia Braşovŭ-Borsecŭ.

Posiţiile pe orĭ care din aceste 3 drumarĭ ar veni cineva, suntŭ admirabile. Cele mai frumóse însĕ suntŭ: dela Piatra la Borsecŭ, şi dela Têrgulŭ-Mureşului pe malulŭ Mureşului, între apă şi munţĭ cu vîrfurĭ fantastice, până la aceste băi.

Tóte aceste trei drumurĭ se contopescŭ într'unulŭ singur în marginea Borsecului de josŭ, şi de aci, pe cósta unui délŭ, te sui la băi, la loculŭ isvórelorŭ la Borseculŭ adevĕratŭ, alŭ cărui nume îlŭ vedemŭ în anunţurĭ în mulţime de ḑiare unguresci, nemţescĭ, românescĭ, polone ş. a.

Situaţiunea Borsecului. Borseculŭ este

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

CORNULŬ.

— Schiţă, de *Traianŭ H. Popŭ.* —

I.

Din tufişulŭ de lângă lacŭ, duiósa *„bună seră“* rĕsărea tainicŭ legănându-se acum pe o frunḑă, acum pe alta. Zefirulŭ şuşuia printre trestia pârlită de vremea bĕtrână. Luceferii focoşĭ priveau cu dragŭ spumele isvorului ce grăbea în matca lacului. Dulcea linişte stăpânea codrulŭ reîntineritŭ, ş'abia din când în când s'auḑea filomela preludândŭ pe fagii din apropiere. 'Nalta érbă se mişca tainicŭ, atingêndu-şĭ vêrfurile firŭ de firŭ, în semnŭ de dragoste. Cârdurile cerbilorŭ luau potecile dea-rêndulŭ spre laculŭ încărcatŭ de văpaia crăiesei nopţii. Cu glasŭ domolŭ vêntulŭ mulcomia suspinele întristatului isvorŭ, sub ale cărui straturĭ de apă pietrişulŭ se părea bobĭ de aurŭ, ér Hyperion cu Sirius se oglindau în elŭ. Nimenĭ nu putea înţelege taina acestei nopţĭ, pentru că nimenĭ nu este făcutŭ ca s'o înţelégă. Pĕdurea şi copilăria se prindŭ aicĭ surorĭ, căcĭ în adênculŭ celei dintêiu se ascundŭ comorĭ nepreţuite de frumseţĭ, ér cea de-a doua şi-le alege şi îndrăgesce.

. . . .

Lângă lacŭ şedea tînĕrulŭ păstorŭ. Prin şuviţele-i de pĕrŭ făşia adiarea lină a zefirului. Deasupra creştetului sĕu se legăna crénga unui fagŭ. Genele lui clipeau mai întêiu încetŭ ş'apoi mai tare, până-ce mintea-i adurmì. Piciorulŭ sĕu dreptŭ atêrna de ţĕrmulŭ lacului, atingêndŭ spuma cu degetile. Şi cum sta elŭ aşa, unŭ somnŭ molaticŭ îlŭ cuprinde în braţele lui. Mânile şi-le ţinea cruce pe pieptŭ. Elŭ visa aşa de frumosŭ. Visa că trăsărindŭ laculŭ pe deasupra valurilorŭ îmblânḑite apare crăésa lacului aşa de blândă, aşa de frumósă, aşa de mlădiósă. Dér 'i se părea că laculŭ fuge departe, departe, că negurĭ dese sloboza cerulŭ, că luceferii de focŭ prefăcuţĭ în totŭ atâţa Cheruvimĭ se legănau prin misteriósa negură. Unulŭ dintre ei s'atinse de elŭ şi pe nesimţite îi smulse fluerulŭ de după şerparŭ, şi dispărŭ. Mâhnitŭ de acéstă perdere, elŭ ia câmpii în pribegiă şi bate-atâtea drumurĭ, fără fluerŭ şi mióre, amărîtŭ până la desnădăşduire. Visà apoi că ér s'a întorsŭ de unde plecà, şi de dorulŭ fluerului, vrea sĕ se arunce în lacŭ.... dér se treḑì de-odată dreptŭ când găinuşa arăta mieḑulŭ-nopţii.

II.

Era pĕtrunsŭ de jale iubitulŭ mândrulŭ codru, când frumósa *„bună dimineţa“* ciripea printre braḑii secularĭ. Şi cum nu, când ochii isvórelorŭ lui şi urechile copacilorŭ bĕtrânĭ vedeau şi auḑeau ce nicĭ odată n'au mai vĕḑutŭ şi n'au mai auḑitŭ. — Pe o cărare cotită, când ḑiua îşĭ ridică pleópele, migindŭ prin crengĭ zorile, când popórele codrului începŭ a furnica în susŭ şi în josŭ, trecŭ două fiinţe nĕcăjite: unŭ moşnégŭ şi o copilă. De-o cârjă bĕtrână asemenea lui se răḑima bĕtrânulŭ părinte ale cărui plete arginţii atêrna pe umerii aprópe goi. Hainele lui, róse de dinţii vremii, tremură pe membrele-i slăbite, când ochii lui marĭ întunecaţĭ şi afundaţĭ în frunte se învîrtŭ c'o lene prefăcută în orbitele cercuite de sbârcita-i piele. Sĕrmanulŭ bĕtrânŭ! Ce de nevoi trebue c'a suferitŭ. Lui nu-i venia sĕ crédă c'a sositŭ diminéţa. Gândurile lui sbóră departe la vremile trecute, la ḑilele de aurŭ, când elŭ era stăpânulŭ acestorŭ mândri codrii. — Alăturĭ de elŭ păşia frumósa lui copilă, o Româncuţă sprintenă ca o căprióră, veselă ca aurora, frumósă ca zorile.

— Hei, Florico dragă, de multŭ ce plecarămŭ am obositŭ de totŭ. Mi se îmbrâncescŭ piciórele, mânile şi întregŭ trupulŭ. Ş'apoi s'a mai pusŭ şi pĕcătósa de fóme sĕ-mĭ facă nĕcazŭ. Nu mai pot merge. Ai tu ceva?

— Am, dragă tătucă, puţinŭ mălaiu şi câteva mere. Sĕ şedemŭ colo sub stejarulŭ ce se vede înaintea nóstră. Muşchiulŭ verde şi móle îţĭ va sluji de aşternutŭ bunŭ. Hai sĕ grăbimŭ până acolo. De alăturea stejarului rĕsare ochişulŭ isvorŭ. Vomŭ îmbuca puţinŭ şi vomŭ bea apă... Apoi...

— Apoi, vrei sĕ ḑicĭ, că plecămŭ mai departe. „Mai departe, mai departe“, ce vorbă amară şi fără ţintă, de când o ḑicemŭ, de când!

— Ce sĕ-i facemŭ tătucule nevoiei şi sîlei. Am fostŭ născuţĭ ca sĕ pătimimŭ. Ne va da D-ḑeu şi nouă odată vre-unŭ bine. Sĕ blemŭ dér mai departe.

Sub vechiulŭ stejarŭ, lângă óche-

situatŭ în partea nord-ostică a Transilvaniei, în districtulŭ Giurgeului sub. 43° 20' longitudine și 46° 51' latitudine, — la pólele muntelui Tăgetu 'naltŭ, înaltŭ de 4166 picióre.

Se șcie, că ținutulŭ Giurgeului este celŭ mai înaltŭ punctŭ alŭ Transilvaniei la 2300 picióre d'asupra nivelului mării. In ținutulŭ acesta isvorĕscŭ două ape: Oltulŭ, care după ce străbate o parte a Transilvaniei trece în România unde dă numele sĕu unŭ județŭ; și a doua: Mureșulŭ.

Borseculŭ de susŭ, Borseculŭ propriu disŭ, este situatŭ la 2790 picióre d'asupra nivelului mării într'o vale încântătóre închisă între munțĭ.

Vechimea Borsecului. Positivŭ nu se șcie când s'au descoperitŭ isvórele de apă minerală din Borsecŭ. O tradițiă spune, că le-ar fi descoperitŭ, în 1773, contele Dionisie Banffy, într'o di pe când se afla la vênătóre. După o altă tradițiă l'ar fi descoperitŭ unŭ ciobanŭ, care fiindŭ apucatŭ de vĕrsăturĭ, s'a tîrîtŭ până la unŭ isvorŭ din care a bĕutŭ și a cărui apă pișcătóre l'a vindecatŭ numai decâtŭ. Ar fi probe însĕ, că isvórele sĕ fi fostŭ cunoscute chiar la anulŭ 1700 (unŭ documentŭ alŭ istoriei familiei Lazarŭ vorbeșce, la anulŭ 1700, de Borsecŭ.)

Apele din Borsecŭ. Borseculŭ este unŭ escelentŭ locŭ de baia și décă s'ar fi găsitŭ ómenĭ capabilĭ, carĭ sĕ'lŭ organiseze bunióră ca Mehadia, ar fi adusŭ veniturĭ colosale. Insĕ lenea și nepăsarea unguréscă l'au lăsatŭ într'o stare quasi-primitivă.

In Borsecu avemŭ următórele isvóre din care se bea: 1. *Fö-Kut*, (séu fântâna principală); 2. *Kosuth-Kut*, (isvorulŭ lui Kossut) situatŭ pe munte, încunjuratŭ de bradĭ. 3. și 4. *Boldizsár* și *Laszló-Kut* (isvorulŭ lui Baltazar și isvorulŭ lui Ladislau) situate unu în fața altuia — însĕ trebue observatŭ, că de 4 anĭ fântâna lui Ladislau s'a închisŭ. 5. *Erdei-Kut* (fântâna din pădure, botezată acum 5 anĭ cu multă pompă cu numele prințului Iosef) situată la Vestulŭ Borsecului pe malulŭ părîului, într'unŭ locŭ pitorescŭ.

Este și unŭ isvorŭ de apă dulce, isvorulŭ Sf. Ionŭ, o apă fórte rece și cristalină. Cea mai bună apă dulce.

Ca băi avemŭ: 1. Lobogo-vechiu, cu 2 basenurĭ; 2. Lobogo-nou, (față în față cu celŭ vechiu și cu unŭ singurŭ basenŭ.); 3. Șaroșulŭ vechiu; 4. Șaroșulŭ nou; 5. Băile Lazarŭ; 6. unŭ stabilimentŭ de dușĭ și 7 unŭ stabilimentŭ de băi calde, unde nu găseșcĭ nicĭ rufele trebuitóre, nicĭ oglindă bună, nicĭ pieptene și periă.

Localurile de petrecere. Ca localurĭ de petrecere autoritățile din Borsecŭ spunŭ în anunțurile lorŭ, că este: salonŭ de citire, sală de biliardŭ și de piano.

In salonulŭ de citire, odaiă simplă, dĕr frumușică, se găseșce o masă mare acoperită cu 10—15 diare maghiare și 2—3 germane. Când am sositŭ aicĭ la 5 Iulie s. n. am găsitŭ pe masă unŭ esemplarŭ din „*Gazeta Transilvaniei*" dela 18 Iunie și d'atuncĭ până adĭ deși mĭ-au spusŭ c'au s'o aboneze — n'am mai vĕdutŭ nicĭ unŭ numĕrŭ în Borsecŭ. Ca rĕspunsŭ la o întrebare a mea că: de ce nu abonéză și unŭ diarŭ din România și unŭ diarŭ din Franța, bunióră *Figaro*, ca în alțĭ anĭ, mi s'a rĕspunsŭ, că trebue sĕ mai aboneze două diare marĭ ungureșcĭ, fiindcă trebuescŭ.

In sala biliardului găseșcĭ unŭ biliardŭ, care negreșitŭ că după-ce a colindatŭ prin alte orașe, după o călĕtoriă de mai mulțĭ anĭ, a venitŭ, ruptŭ și șchiopŭ, obositŭ, ca sĕ se odihnéscă în Borsecŭ, celŭ din urmă alŭ lui popasŭ. Are póte și vre-o 10-12 tacurĭ, dér nu te poțĭ folosi decâtŭ de 3—4 din ele, căcĭ celelalte suntŭ rupte. Suntŭ 4 anĭ de când s'a comandatŭ unŭ biliardŭ nou, însĕ fabricantulŭ n'a avutŭ vreme sĕ'lŭ isprăvéscă până adĭ. — Póte însĕ că în anulŭ acesta noua direcțiă a acestorŭ băi sĕ fi hotărîtŭ ca într'adevĕrŭ sĕ ne dea unŭ biliardŭ bunŭ. — In sala de pianŭ este unŭ pianŭ bunicelŭ, și unde persónele abonate potŭ cânta fie-care în ora ce șĭ-a alesŭ.

Case de locuitŭ, otelurĭ ș. a. In Borsecŭ suntŭ 4 otelurĭ, spunŭ anunțurile, în realitate însĕ suntŭ două, căcĭ nu șciu décă se póte numi otelŭ o casă compusă din 4—6 camere. Unulŭ din aceste 4 (?) otelurĭ este situatŭ în piață, este o casă mare cu 2 caturĭ, frumósă (?) la vedere, înăuntru însĕ o mobilă câtŭ se póte de păcătósă, serviciu prostŭ și destulŭ de scumpŭ. Celelalte otelurĭ suntŭ situate pe strada principală și sunt mai multŭ séu mai puținŭ curate séu frumóse.

Pentru persónele carĭ nu vorŭ sĕ șédă la otelŭ, suntŭ multe case, unele situate în marginea pădurii, altele în piață séu mai pe dealŭ, cu vedere frumósă séu așa ceva, și mai ieftine decâtŭ în Tușnadŭ.

Acțiunea fisiologică a apelorŭ minerale din Borsecŭ. Intrebuințate ca beutură, dice doctorulŭ Carol Cseh, *apele acestea lucréză ca antiacide*, potolescŭ acțiunea bolnăviciósă și cumpĕtéză secrețiunea esagerată a stomachului, ațîță ușorŭ activitatea intestinelorŭ, înlesnindŭ și regulândŭ mistuirea; previn formarea pietrei; activéză perfectulŭ schimbŭ de materii în organismŭ nu numai prin absorbțiunea stomacală, dér chiar și prin organele de respirațiune lucrândŭ într'unŭ modŭ salutarŭ asupra acestorŭ din urmă. Tóte acestea au ca urmare indirectă, că sistemulŭ nervosŭ și sistemulŭ muscularŭ ajungŭ capabile sĕ'șĭ desvolte completŭ activitatea lorŭ sănĕtósă, ceea ce face ca organismulŭ sĕ câștige multŭ în energiă și vioiciune.

Intrebuințate ca băi recĭ, resultatulŭ este și mai isbitorŭ, însĕ spațiulŭ nu'mĭ permite ca sĕ descriu tóte efectele băilorŭ acestora, scopulŭ meu nefiindŭ acesta.

Borseculŭ ca locŭ de vindecare climatică. Borseculŭ se bucură de o climă subalpină. Climatulŭ acesta are proprietatea prin escelență de a lucra asupra constituțiunei ca fortifiantŭ și ca escitantŭ. Aci vegetația este frumósă, peste mĕsură bogată în sevă. Respirația aci este mai accelerată.

Lumea din Borsecŭ. Până adĭ fórte puțină lume a venitŭ în Borsecŭ; nu se află nicĭ o sută de persóne. Din România, deocamdată, se află o singură familiă; ér Românĭ din Transilvania abia rĕsarŭ icĭ colo 4—5 persóne. Fiindcă însĕ adevĕratulŭ sesonŭ alŭ Borsecului este numai dela 1 Iulie până la 1 Augustŭ s. v. sĕ sperămŭ, că o sĕ avemŭ mai multă lume, acum fiindŭ încă vremea fórte nestabilă.

Alte observațiunĭ. In Borsecŭ lipsesce unŭ *Cur-Salonŭ*, unde sĕ'șĭ pótă face cineva cura diminéța séu unde sĕ se plimbe în dilele ploióse. Există în pădure la fântâna lui Kossut unŭ felŭ de magaziă de scândurĭ (Wandelbahn) deschisă, într'o parte, d'alungu, și unde întră plóia și vêntu pe de tóte părțile. Totŭ aci, la fântâna acésta, când cântă musica, (Lunĭ, Miercurĭ, Vinerĭ și Sâmbătă), se plimbă balneofilii înt'unŭ cercŭ fórte restrînsŭ.

In Borsecŭ lipsesce unŭ bufetŭ, lipsescŭ listele de bucate nemțescĭ și românescĭ, lipsescŭ chelnerĭ, carĭ sĕ scie românesce, ca și cum Românii trebue sĕ învețe întâiu ungaresce (décă voiescŭ sĕ se însănĕtoșeze.

Serviciulŭ băilorŭ (recĭ, calde, dușĭ) lasă multŭ de doritŭ.

Aicĭ esistă telegrafŭ și poștă: t e l e g r a f i s t u l ŭ n u s c i e r o m â n e s c e, ér poștașulŭ, deși vechiu aicĭ în Borsecŭ, însĕ îșĭ vede mai multŭ de afacerile sale particulare, și pretinde sĕ țiă minte numele tuturorŭ persónelorŭ, ceea ce face că deși țĭ-a sositŭ la oficiu o scrisóre séu unŭ diarŭ, când este lume multă, elŭ îșĭ aduce aminte sĕ 'țĭ-le dea peste 3—4 dile, căcĭ nu are unŭ împărțitor de scrisorĭ, bună-óră cum esistă în Tușnadŭ.

Musica cântă de două orĭ pe di, diminéța dela 7—9 și séra dela 5—7, câte 6 cântece, multŭ 7, dintre carĭ două marșurĭ (celŭ de deschidere și celŭ de închidere), o operă (rarŭ), 2 ceardașurĭ și alte cântece maghiare. Décă cântă românesce, apoi cântecul acela este învĕțatŭ pe din afară, compusŭ din ariele a felŭ de felŭ de cântece totŭ așa de nepotrivite după cum și lăutarii facŭ parte din felŭ de felŭ de bande și carĭ s'au constituitŭ într'o bandă musicală a Borsecului.

I. S. Spartali.

P. S. In salonulŭ diarelorŭ am găsitŭ listele Nr. 4, 8, 9, 10, 11 și 12 cu numele persónelorŭ sosite până la 24 Iunie în **M e h a d i a.** Atuncĭ se aflau 1576 persóne dintre carĭ póte 100 din România.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

Parisŭ, 13 Iulie. In ședința camerei a provocatŭ generalulŭ *Boulanger* unŭ *scandalŭ ne mai pomenitŭ.*

Boulanger a presentatŭ camerei următórea propunere: „Camera convinsă despre necesitatea de-a se face nouĕ alegerĭ, cere ca președintele republicei Carnot sĕ facă întrebuințare de dreptul ce îl dă constituția și sĕ disolve camera". Discursulŭ lui Boulanger a fostŭ desŭ întreruptŭ de proteste. Ministrulŭ-președinte i-a rĕspunsŭ într'unŭ discursŭ vehement. Boulanger dise apoi, că Floquet „minte cu nerușinare". In urma acésta propune președintele camerei în contra lui Boulanger *censura.* Boulanger protestéză în contra regimului, care nu respectă libertatea tribunei și *declară că-șĭ depune mandatulŭ de deputatŭ.* După acésta părăsesce sala ședințelorŭ. Camera primesce apoi censura contra lui Boulanger. Când Boulanger părăsindŭ camera s'a uscatŭ în Landoulŭ sĕu, s'au auditŭ strigărĭ în contra lui. Nu s'a întêmplatŭ însĕ nicĭ o demonstrațiune.

Wiesbaden, 13 Iulie. Negociările cu Regina Serbiei au ajunsŭ așa departe, încâtŭ se speră că în curêndŭ, și încă înainte de ce consistoriulŭ va pronunța sentința în procesulŭ de divorțŭ se va reîntórce prințulŭ de corónă la Belgradŭ.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 13 Iulie st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.70	Vênd.	8.74
Argintŭ românescŭ .	„	8.68	„	8.70
Napoleon-d'orĭ . . .	„	9.88	„	9.92
Lire turcescĭ . . .	„	11.20	„	11.24
Imperialĭ	„	10.20	„	10.24
Galbinĭ	„	5.88	„	5.91
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ	„	117.—	„	118.
Discontulŭ	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 12 Iulie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	100.55
Renta de hârtiă 5%	89.65
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	151.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	97.70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	115.20
Bonurĭ rurale ungare	105.—
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.80
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . . .	104.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale transilvane	104.40
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	100.60
Renta de hârtiă austriacă	80,75
Renta de argintŭ austriacă	82.40
Renta de aurŭ austriacă	112.45
Losurĭ din 1860	139.75
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	876.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungur. .	300.75
Acțiunile băncei de creditŭ austr. .	297.—
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.91
Napoleon-d'orĭ	9.91
Mărcĭ 100 împ. germane	61.25
Londra 10 Livres sterlinge	124.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	130.25
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	124.75

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureșianu.**

șulŭ isvorŭ, Toaderŭ cu Florica dulmică fărîmăturile de mălaiu și cele câteva mere. După ce moșnégulŭ îșĭ potolesce fómea, fata grăbesce la isvorŭ, ia apă cu pumnii și-i dă tatălui sĕu sĕ bea.

— Vai Florică, Florică, când o sĕ ajungemŭ la țintă?

— O, prea iubite tată, nu desnădăjdui în lunga nóstră cale. Ajunge-vomŭ odată acolo unde, póte, supĕrarea și cu ura șĭ-orŭ da rĕsboiu de mórte.

— Nu te pricepŭ Florico!

— Nu mĕ pricepĭ? Ean uită, cum colea peste cale furnica rĕsboiesce c'un veselŭ cărăbușŭ.

In clipele aceste, afundŭ în josulŭ vălei, talanga turmei sună și o doină de păstorŭ. Florica dreptŭ în sufletŭ lovită de-a lui jale, urechia îșĭ ascute s'audă și mai bine, cum dragile mióre, în behehetŭ prea dulce îngână cu păstorulŭ unŭ cântecŭ tânguiosŭ; ér colo susŭ pe stâncă cum cornulŭ se aude mânândŭ la vênătóre copoii lungĭ în labe și arma în cângŭ trosnindŭ. Apoi îșĭ móie tainicŭ picioru-i de fecioră în óchesulŭ isvorŭ, care simțindu-i urma tresare ca de-o spaimă, din somnu-i lungŭ, treditŭ. Elŭ tulbură și adênculŭ și ar vré sĕ clocotéscă, de cumva bălăióra nu i-ar cânta atuncia unŭ cântecŭ de iubire, o doină de îndrăgitŭ.

Nimicnicia lumei, în clipele aceste, simția crescêndŭ în pieptu-i moșneagulŭ ruptŭ de dile, când doina audi. Și 'ntrebă de Florica:

— Ce cânțĭ așa de jale, iubita mea copilă? Inécă-țĭ suferința căcĭ ea nu este dată decâtŭ celorŭ bĕtrânĭ. Las' sufletu-mĭ sĕ plângă, precum a plânsŭ odată, când liftele păgâne dripeau acéstă țéră cu sabie și focŭ. Las' sufletu-mĭ sĕ plângă, precum a plânsŭ odată, când buna ta măicuță trăgea pe patulŭ morței suspinele ce bóla în trupu-i a băgat; când florile de ghiață crescute pe la strașinĭ vorbiau cu vêntulŭ nopței de nĕcazurile nóstre și tu micuță încă din légănŭ mĕ strigaiu sĕ-țĭ stîmpĕrŭ setea mare cu laptele din olulŭ, ce ni l'a dat pe lucru vecina nóstră bună; o, lasă! eu sĕ plângŭ!

— Nu, tată, eu sĕ plângŭ. Sĕ plângŭ, căcĭ tu în spate cu greua bĕtrânețe ajuns la astă sórte, nu potŭ precum mĭ-e voia sĕ te hrănescŭ, sĕ-țĭ dau ce bĕtrânețea-țĭ cere. Sĕ plângŭ, căcĭ tótă viéța, trecută în pribegiă, așa cum o pornirămŭ, târdiu o s'avemŭ parte de bine și norocŭ. Sĕ cântŭ lângă isvorulŭ unde-am cântatŭ odată cu dulcea mea bunică, ce nu de multŭ muri, unŭ cântecŭ vechiu de dile, sĕ tremure isvorulŭ, sĕ-șĭ plece bradii fruntea, ér colo de pe vale, întristătorŭ păstorulŭ din fluerŭ sĕ-mĭ rĕspundă, la jalea ce pĕtrunde dragŭ sufletelulŭ meu. Sĕ cântŭ, sĕ créscă iarba, sĕ vină cerbĭ de-a valma cu mândre căprióre pe vesele potecĭ, cu ele sĕ se 'ngâne suflarea-mĭ ostenită, ér pĕrulŭ tĕu, părinte, sĕ-lŭ netedéscă teiulŭ cu crengile lui dese, cu florile lui late; și straița cu mălaiulŭ, de gâtulŭ căpriórei cu mâna mea s'aninŭ, sĕ vedă și ea, draga, de sĕrăcia nóstră, de sila și necazulŭ ce'n lume ne-a pornitŭ. Er când la despărțire sĕ le sĕrutŭ pe tóte, și în tăcerea nopții sĕ ne luămŭ ér drumulŭ de lungŭ călĕtoritŭ. Sĕ mergemŭ până unde vre-unŭ omŭ șĭ-o face milă, la casa lui bogată pe mine sĕ mĕ iée, ér ție sĕ 'țĭ întindă vre-o mână de ajutorŭ....

Florica apoi tăcu; căcĭ sórele, privindu-șĭ frumsețile pădurii, atinse pe moșnégulŭ c'o radă 'nvietóre și ei apoi plecară prin codrulŭ primăverei, pe căi fără de urme cu dese cotiturĭ. (Va urma).

Nru 635 ex 1888
a. f. sc. c. d.

99,3—1

CONCURSŬ.

Acei îndreptățițî, carî ar dori sĕ capete din fondulŭ de stipendie din districtulŭ Năsĕudŭ vre-unŭ stipendiu orî ajutorŭ pro 1888/9, cu începutulŭ dela 1-a Septemvre 1888, pentru ca sĕ studieze la vre-o facultate înaltă, la academiă, la preparandiă, la scóla de cadețî etc. orî sĕ învețe ceva măiestrie, se avisézĕ prin acésta, că pentru acestŭ scopŭ au sĕ se înainteze suplicî la comisiunea administratorie de fondurile scolastice centralî din districtulŭ Năsĕudŭ până inclusive la 10 Augustŭ 1888.

Fie-care suplică trebue sĕ fie provĕdută cu:

a) adeverință despre originea de grănițerŭ;
b) cartea de botezŭ;
c) testimoniu medicalŭ;
d) testimoniu scolasticŭ după cum cere legea pentru a fi primitŭ cineva la respectiva scólă orî măiestriă, éră suplicanții la meserii trebue sĕ producă și contracte închiriate cu măiestrii înaintea autorității industrialî prescrise în lege.
e) testimoniu despre starea materială a părinților.

Afară de acestea fiecare suplicante are sĕ se dechiare în suplică că are orî nu are vre-unŭ altŭ stipendiu orî ajutorŭ; éră suplicanții pentru orî-ce categoriă de scóle, — adecă afară de suplicanții pentru meserii, au sĕ arete și loculŭ unde dorescŭ a studia.

Stipendiu orî ajutorŭ se póte cere în aceiașî suplică în modŭ eventualŭ și la o a doua etc. scólă orî măiestrie.

Suplicele ce nu vorŭ intra până la terminulŭ statoritŭ mai susŭ și nu vorŭ fi adjustate cu tóte documentele și datele cerute în acestŭ concursŭ nu se vorŭ considera.

Din ședința comisiunei administratoriă de fondurile scolastice centralî districtualî.

Năsĕudŭ, la 16 Iuniu 1888.

Președinte: **Iónŭ Ciocanŭ.** Secretarŭ: **Ioachimŭ Mureșianu.**

Besztercze, 1888 Iul. 4-en Láttam, **Báró Bánffy Dezsö** m. p. föispán, kir. biztos.

PRĂVĂLIA
dimpreună c'un magasin

din *Strada Vămei, casa Nru 564* este dela Sft. Mihailŭ 1888 încolo pe trei anî de închiriată.

Informațiunî dă curatorulŭ bisericei sf. Nicolae d-lŭ **Sterie Stinghe**, *Scheiu, Prundŭ No. 426.*

---

ad. Nr. 76—1888

96,3—2

CONCURSŬ.

Devenindŭ vacantŭ postulŭ de învĕțătóre la scóla elementară a Reuniunei femeilorŭ române din Sibiiu, pentru ocuparea aceluia se escrie prin acésta concursŭ.

Doritórele de a ocupa acestŭ postŭ, care e împreunatŭ cu unŭ salariu anualŭ de 500 fl. v. a. și 100 fl. banî de cuartirŭ, vorŭ avé sĕ presinte următórele documente:

a) atestatŭ de botezŭ;
b) atestatŭ de cualificațiune pentru scólele elementare;
c) testimonii despre cunóscerea perfectă a limbei române, ca limbă de propunere, și despre cunóscerea limbei maghiare; care vorŭ documenta, că sciu perfectŭ și limba germână, eventualŭ și francesă, vorŭ avé preferință.

Petițiunile provĕdute cu documentele numite mai susŭ suntŭ a se presenta subsemnatului Comitetŭ până la *8 Augustŭ st. n. 1888.*

Din ședința comitetului *Reuniunei femeilorŭ române din Sibiiu*, ținută la 5 Iuliu st. n. 1888.

Maria Cosma, președintă. **Dr. Russu**, secretarŭ.

Rugămŭ pe domnii abonațî ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâșia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei".

Tipografia A. MUREȘIANU Brașovŭ.